ТЛУМАЧЕННЯ СУДОМ ЄС ПОЛОЖЕНЬ ПРО ЗАХИСТ ІНВЕСТИЦІЙ У ДВОСТОРОННІХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ДОГОВОРАХ ТА ТОРГОВЕЛЬНИХ І ІНВЕСТИЦІЙНИХ УГОДАХ ЄС НОВОГО ПОКОЛІННЯ

ГОНЧАРОВ Володимир Вікторович - кандидат юридичних наук, науковий співробітник Національної академії правових наук України

ORCID ID: 0000-0002-1041-3939

DOI: https://doi.org/10.71404/NP.2025.4.39

Стаття присвячена аналізу того, як Суд ЄС тлумачить положення про захист інвестицій у двосторонніх інвестиційних договорах між державами-членами та у торговельних і інвестиційних угодах Європейського Союзу нового покоління. У центрі уваги перебуває не лише зміст відповідних положень, а й спосіб, у який Суд ЄС через інтерпретацію фактично перекроює архітектуру інвестиційного захисту, підпорядковуючи її принципу автономії права Союзу та конституційній структурі установчих договорів. Розкривається, як у рішеннях у справах Achmea, Komstroy, а також у Висновках 2/15 та 1/17 Суд ЄС переосмислює класичні для міжнародного інвестиційного права елементи режиму захисту - доступ до міжнародного інвестиційного арбітражу, стабільність договірних зобов'язань, баланс між правами інвесторів і регуляторною свободою держав - трансформуючи їх у похідну від внутрішнього правопорядку ЄС конфігурацію повноважень і обмежень.

Обґрунтовується, що тип джерела права (внутрішньоєвропейські двосторонні інвестиційні договори, положення Енергетичної хартії, інвестиційні розділи угод про вільну торгівлю та самостійні угоди про захист інвестицій) безпосередньо впливає на вибір методології тлумачення Судом ЄС і на простір, який залишається для дії принципів міжнародного інвестиційного права. Показано, що Суд ЄС послідовно віддає перевагу телеологічному й системному тлумаченню, у межах якого автономія права ЄС, ефективність права Союзу та рівність держав-членів виступають метапринципами, здатними відтісняти класичні стандарти захисту інвестицій на другий план. У статті підкреслюється, що таким чином формується особливий «євроцентричний» режим інтерпретаційної юрисдикції щодо принципів інвестиційного права, в рамках якого Суд ЄС претендує на остаточне слово у визначенні меж допустимих зобов'язань Союзу в частині інвестиційного захисту та допустимих механізмів вирішення спорів між інвестором та державою.

Ключові слова: положення про захист інвестицій, Суд ЄС, автономія права ЄС, двосторонні інвестиційні договори, угоди ЄС нового покоління, інвестиційний суд, Achmea, CETA, Komstroy.

Вступ

Після набрання чинності Лісабонським договором зовнішньоекономічна політика Європейського Союзу зазнала глибокої трансформації, у межах якої спільна торгівельна політика була доповнена компетенцією у сфері прямих іноземних інвестицій. Це спричинило одночасно розширення договірних амбіцій ЄС і загострення напруги між уже існуючими двосторонніми інвестиційними договорами держав-членів та новою конфігурацією повноважень Союзу [2; 3]. На цьому тлі Суд ЄС поступово перетворюється з «технічного» інтерпретатора установчих договорів на ключового архітектора порядку, в якому вирішується, які саме зобов'язання щодо захисту інвестицій є сумісними з автономією права ЄС, а які – ні.

Рішення у справі Achmea, Висновки 2/15 та 1/17, а також рішення у справі Komstroy стали символами нового етапу, на якому Суд ЄС не лише реагує на поставлені йому питання, а активно переписує межі допустимого інвестиційного арбітражу та визначає, яким чином положення про захист інвестицій мають «читатися» крізь призму конституційної структури Союзу [4–7; 9–11]. У таких рішеннях класичні елементи інвестиційного режиму – стандарти справедливого та рівноправного ставлення, повного захисту й безпеки, заборони свавільної експропріації, гарантії доступу до міжнародного інвестиційного арбітражу – втрачають самодостатній характер і вбудовуються в логіку збереження цілісності та верховенства права ЄС.

Паралельно формується нова архітектура зовнішніх угод ЄС: від комплексних змішаних договорів із поєднанням торгівельних і інвестиційних положень Союз переходить до моделі розмежування торговельних угод та окремих угод про захист інвестицій з інвестиційним судом як альтернативою класичному механізму вирішення інвестиційних спорів між інвестором та державою [1–3; 7; 8]. У цих актах положення про захист інвестицій уже від початку сконструйовано з урахуванням позицій Суду ЄС, а отже, питання їх тлумачення Судом виходить за рамки простої догматичної вправи й перетворюється на механізм тонкого балансування між міжнародним інвестиційним правом та конституційною ідентичністю Союзу.

Відповідно дослідження тлумачення положень про захист інвестицій Судом ЄС є важливим не лише для розуміння еволюції права ЄС, але й для оцінки загальної трансформації міжнародного інвестиційного режиму, в якому Європейський Союз поступово змінює роль «об'єкта» інвестиційних позовів на позицію одного з головних нормовстановлювачів. Для держав, що прагнуть інтегруватися до внутрішнього ринку ЄС і укладають з ним глибокі торговельні та інвестиційні угоди, зокрема для України, аналіз цієї практики має безпосередній прикладний вимір, оскільки визначає горизонти допустимих зобов'язань щодо інвестиційного захисту та конфігурацію майбутніх інституційних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Останніми роками сформувався потужний корпус праць, у яких переосмислюються взаємовідносини між правом ЄС та міжнародним інвестиційним правом. Важливою відправною точкою є колективна монографія під редакцією М. Келлера, у якій здійснено системний аналіз інвестиційних положень CETA, угод ЄС з В'єтнамом і Сінгапуром, а також регламентів щодо двосторонніх інвестиційних договорів і скринінгу прямих іноземних інвестицій [2]. У цьому ж контексті М. Карлюк досліджує, яким чином Європейський Союз «експортує» власні стандарти захисту інвестицій через договірну мережу, підкреслюючи зростання ролі Суду ЄС як органу, що задає обов'язкові рамки для конструкції й тлумачення цих стандартів [1].

М. Краєвський пропонує концептуальну рамку для аналізу реформи європейської системи інвестиційного захисту, у якій поєднуються критика класичного арбітражу між інвестором та державою, проєкт створення багатостороннього інвестиційного суду та конституційні обмеження права ЄС [3]. Він показує, що практика Суду ЄС є не зовнішнім чинником, а внутрішнім «фільтром», через який мають пройти всі нові інвестиційні механізми. Цю лінію продовжує С. Хінделанг, який у своєму аналізі справи Achmea демонструє, як принцип автономії права ЄС застосовується Судом не лише як технічний аргумент, а як системний інструмент переозначення допустимих форм інвестиційного арбітражу [4].

Особливу увагу в доктрині привернули рішення Суду ЄС у справі Komstroy та Висновки 2/15 і 1/17. Й. Одерматт, аналізуючи рішення у справі Komstroy, ставить під сумнів традиційні уявлення про співвідношення міжнародного права й права ЄС, показуючи, що Суд по суті інтерпретує Енергетичну хартію як «внутрішній» інструмент, підпорядкований автономії правопорядку Союзу [5]. Н. Лавранос, розглядаючи Висновок 1/17 щодо CETA, наголошує на праг-

ненні Суду ЄС суворо розмежувати простір дії права ЄС та міжнародного інвестиційного права, убезпечуючи власну юрисдикцію від втручання інвестиційних трибуналів [6]. У свою чергу К. Ріффель показує, що, попри критичне ставлення до класичного арбітражу між інвестором та державою, Суд ЄС у Висновку 1/17 не заперечує саму ідею інвестиційного захисту, а радше намагається вписати її в конституційний каркас Союзу [7].

На рівні політико-правового аналізу важливою є також аналітична доповідь Європейського парламенту щодо інвестиційного захисту після Висновку 2/15, де наголошено на необхідності перегляду договірної практики ЄС з урахуванням рішень Суду та на посиленні уваги до інституційного дизайну інвестиційних положень [8]. Водночас, попри значний обсяг напрацювань, наявні дослідження зазвичай зосереджуються або на політичних аспектах реформи інвестиційного захисту, або на окремих рішеннях Суду ЄС, розглядаючи їх із позицій конституційного права Союзу. Комплексної теоретико-правової картини тлумачення саме положень про захист інвестицій у різних типах договорів – внутрішньоєвропейських двосторонніх інвестиційних договорах, Енергетичній хартії, торговельних і інвестиційних угодах нового покоління – через призму інтерпретаційної юрисдикції Суду ЄС щодо принципів інвестиційного права наразі бракує. Саме ця прогалина й зумовлює необхідність запропонованого дослідження.

Мета статті

Мета статті полягає в комплексному теоретико-правовому аналізі підходу Суду ЄС до тлумачення положень про захист інвестицій у двосторонніх інвестиційних договорах між державами-членами, у положеннях Енергетичної хартії та в торговельних і інвестиційних угодах ЄС нового покоління, у з'ясуванні залежності між типом джерела права та обраною Судом методологією інтерпретації, а також у розкритті того, як через таке тлумачення Суд ЄС формує особливий режим інтерпретаційної юрисдикції щодо принципів міжнародного інвестиційного права в конституційному контексті автономії права Союзу.

Результати дослідження

Проведений аналіз дозволяє, передусім, виділити базову закономірність: для Суду ЄС вихідною точкою у тлумаченні положень про захист інвестицій є не автономна логіка міжнародного інвестиційного права, а внутрішня конституційна структура права Європейського Союзу. Тип джерела – внутрішньоєвропейський двосторонній інвестиційний договір, Енергетична хартія чи інвестиційний розділ торговельної угоди нового покоління – визначає, наскільки прямо Суд ЄС може «підтягнути» відповідне положення до принципів автономії права ЄС, ефективності та рівності держав-членів і, відповідно, звузити простір дії класичних інвестиційних стандартів [1–7]. У цьому сенсі практика Суду ЄС демонструє перехід від моделі співіснування двох режимів – права ЄС та міжнародного інвестиційного права – до моделі, у якій перше послідовно претендує на статус домінуючого «фільтра» для другого.

На прикладі внутрішньоєвропейських двосторонніх інвестиційних договорів це проявляється особливо різко. У справі Achmea Суд ЄС, спираючись на автономію права Союзу, принцип поваги до компетенцій Суду та вимогу однакового застосування права ЄС, тлумачить арбітражне застереження BIT між державами-членами як несумісне з правопорядком Союзу. При цьому зміст класичних гарантій для інвестора (стабільність правового режиму, доступ до міжнародного арбітражу, нейтральний форум) фактично не аналізується сам по собі, а розглядається лише як джерело потенційного «обходу» інституційної архітектури ЄС [4; 11]. Результатом є радикальне звуження простору для застосування положень про інвестиційний захист у внутрішньоєвропейських BITах: вони або денонсуються, або «вимикаються» через пріоритет установчих договорів, а інтерпретаційна юрисдикція щодо змісту стандартів захисту інвестицій переходить до Суду ЄС та національних судів, які застосовують право Союзу.

Схожий підхід Суд демонструє у справі Komstroy, де йдеться вже не про класичний двосторонній інвестиційний договір, а про багатосторонній інструмент – Енергетичну хартію. Інтерпретуючи положення про юрисдикцію арбітражу стосовно спорів між інвестором з однієї держави-члена та іншою державою-членом, Суд ЄС фактично «перечитує» договір крізь призму тих самих принципів автономії, ефективності та поваги до судової системи Союзу [5]. Тут особливо виразно видно, як тип джерела впливає на методологію тлумачення: попри міжнародно-правовий характер Енергетичної хартії та наявність власних тлумачних правил, Суд ЄС трактує її положення як такі, що не можуть відхилятись від структурних вимог правопорядку Союзу. У результаті intra-EU арбітраж за Хартією опиняється під забороною, а положення про захист інвестицій у частині доступу до арбітражу втрачають дієвість щодо відносин між державами-членами.

Інший пласт результатів стосується торговельних та інвестиційних угод нового покоління, де конструкція положень про захист інвестицій від самого початку «задумана» з урахуванням чутливості Суду ЄС. У Висновках 2/15 та 1/17 Суд, аналізуючи положення угод з Сінгапуром і Канадою, насамперед розмежовує компетенції Союзу та держав-членів, а вже потім звертається до конкретних стандартів захисту інвестицій [9; 10]. У Висновку 1/17 інвестиційний суд розглядається не як загроза автономії права ЄС, а як інституційне рішення, потенційно сумісне з нею за умови, що цей суд не втручатиметься у розподіл повноважень у межах Союзу та не тлумачитиме власне право ЄС [6; 7]. Таким чином, положення про захист інвестицій у таких угодах тлумачаться не ізольовано, а як частина складної інституційної конструкції, у якій Суд ЄС залишає за собою право остаточного слова щодо того, чи не виходить інвестиційний механізм за межі допустимого з погляду автономії правопорядку Союзу.

Порівняння цих трьох груп джерел дає змогу сформулювати кілька узагальнень щодо того, як Суд ЄС структурує власну інтерпретаційну юрисдикцію стосовно принципів інвестиційного права. По-перше, у випадку «успадкованих» джерел (внутрішньоєвропейські BITи, Енергетична хартія) Суд займає радикально коригуючу позицію, готовий фактично «переобнулити» дію положень про інвестиційний захист, якщо вони, на його думку, загрожують цілісності внутрішнього правопорядку. По-друге, у випадку нових угод, які проектуються вже з урахуванням його практики, Суд демонструє більш конструктивну модель: він не відкидає стандарти захисту інвестицій як такі, а вбудовує їх у власну концепцію автономії та інституційного контролю [1–3; 6–8]. По-третє, в усіх цих випадках саме принципи права ЄС – автономія, ефективність, рівність держав-членів, доступ до правосуддя – виконують функцію «метапринципів», які визначають рамки для застосування й тлумачення класичних інвестиційних стандартів.

Нарешті, аналіз показує, що Суд ЄС послідовно відсуває на периферію традиційне для міжнародного інвестиційного права балансування між захистом інвестора та регуляторною свободою держави, замінюючи його балансуванням між міжнародними інвестиційними зобов'язаннями та збереженням автономії права ЄС. Захист інвестицій, отже, розглядається не стільки як самостійна цінність, скільки як функція від стабільності й цілісності правопорядку Союзу. Для міжнародного інвестиційного права це означає поява «європейського винятку», в межах якого класичні уявлення про стандарти захисту інвестицій мають коригуватися з урахуванням специфічної інтерпретаційної юрисдикції Суду ЄС.

Висновки

Узагальнюючи результати дослідження, можна стверджувати, що практика Суду ЄС щодо тлумачення положень про захист інвестицій у двосторонніх інвестиційних договорах та торговельних і інвестиційних угодах нового покоління формує якісно нову модель взаємодії між правом ЄС та міжнародним інвестиційним правом. На відміну від підходу, в якому обидва режими розглядаються як формально рівноправні, Суд ЄС послідовно вибудовує ієрархію, у верх-

ній точці якої перебувають установчі договори, загальні принципи права ЄС і власна юрисдикція Суду, а положення про захист інвестицій оцінюються через призму їхньої сумісності з цією структурою.

Ключовим висновком є те, що тип джерела права безпосередньо детермінує не лише техніку тлумачення, а й обсяг простору, у межах якого можуть діяти принципи міжнародного інвестиційного права. Внутрішньоєвропейські двосторонні інвестиційні договори та Енергетична хартія, які не були спочатку сконструйовані з урахуванням особливостей правопорядку ЄС, піддаються найжорсткішій ревізії, результатом якої стає фактичне витіснення інвестиційного арбітражу з внутрішньоєвропейського виміру. Натомість торговельні й інвестиційні угоди нового покоління демонструють можливість іншого сценарію, у якому положення про захист інвестицій адаптуються до вимог автономії права ЄС і вбудовуються в конституційну архітектуру Союзу.

Другий важливий висновок стосується інтерпретаційної юрисдикції Суду ЄС щодо принципів інвестиційного права. Через тлумачення положень про захист інвестицій Суд не лише визначає межі дії конкретних договорів, а й фактично «редагує» сам канон принципів, що застосовуються у відносинах між інвесторами та державами-членами. Принципи справедливого та рівноправного ставлення, повного захисту і безпеки, заборони свавільної експропріації, а також процесуальні гарантії доступу до незалежного форуму розглядаються не як універсальні міжнародно-правові стандарти, а як такі, що можуть застосовуватися лише остільки, оскільки не підривають автономію та ефективність права ЄС.

По-третє, практика Суду ЄС має безпосередні наслідки для договірної політики Союзу та третіх держав. Вона стимулює перехід від класичних BITів до комплексних угод із чітко виписаними межами юрисдикції інвестиційних судів і виразними застереженнями щодо ролі Суду ЄС. Для держав, які прагнуть поглиблювати економічну інтеграцію з ЄС, це означає необхідність враховувати не лише текст майбутніх угод, а й те, як ці тексти потенційно будуть інтерпретовані Судом у світлі автономії права Союзу.

Отже, можна зробити загальний висновок, що тлумачення положень про захист інвестицій Судом ЄС є не лише технічною інтерпретаційною діяльністю, а й інструментом глибинної трансформації міжнародного інвестиційного права у європейському просторі. Це тлумачення одночасно обмежує класичні механізми інвестиційного захисту й пропонує альтернативну модель, у якій захист інвестора співвідноситься із збереженням цілісності конституційного правопорядку ЄС. Саме в цій подвійності – обмеження й переосмислення – вбачається головний внесок Суду ЄС у сучасну еволюцію інвестиційного права та головний виклик для подальших наукових досліджень.

Література

1. Karliuk M. EU Standards in International Investment Treaties. In: Keller M. (ed.) EU Investment Protection Law: Chapter Eight of CETA, the Vietnam and Singapore Free Trade Agreements and EU Regulations 1219/2012, 912/2014 and 2019/452. Munich – Oxford – Baden-Baden: C.H. Beck – Hart – Nomos, 2023. P. 277-305. DOI: https://doi.org/10.5771/9783748927667-277. Cambridge University Press & Assessment

2. Keller M. (ed.) EU Investment Protection Law: Chapter Eight of CETA, the Vietnam and Singapore Free Trade Agreements and EU Regulations 1219/2012, 912/2014 and 2019/452. Munich – Oxford – Baden-Baden: C.H. Beck – Hart – Nomos, 2023. cdn-assetservice.ecom-api.beck-shop.de

3. Krajewski M. The Reform of the European Investment Protection System: A Framework for Analysis. In: Bungenberg M., Reinisch A. (eds.) From Bilateral Arbitral Tribunals and Investment Courts to a Multilateral Investment Court. Berlin: Springer, 2020. P. 123-145. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-662-59732-6_6.

4. Hindelang S. Conceptualisation and Application of the Principle of Autonomy of EU Law: The CJEU's Judgment in Achmea Put in Perspective. European Law Review. 2019. Vol. 44, No. 3. P. 383-400.

5. Odermatt J. Is EU Law International? Case C-741/19 Republic of Moldova v. Komstroy LLC and the Autonomy of the EU Legal Order. European Papers. 2021. Vol. 6, No. 3. P. 1255-1268.

6. Lavranos N. CJEU Opinion 1/17: Keeping International Investment Law and EU Law Strictly Apart. European Investment Law and Arbitration Review. 2019. Vol. 4. P. 240-266.

7. Riffel C. The CETA Opinion of the European Court of Justice and Its Implications – Not That Selfish After All. Journal of International Economic Law. 2019. Vol. 22, No. 3. P. 503-521. DOI: https://doi.org/10.1093/jiel/jgz021.

8. European Parliament. EU Investment Protection after the ECJ Opinion on the EU–Singapore Free Trade Agreement. Study for the Committee on Transport and Tourism (TRAN). Brussels: European Parliament, 2019.

9. European Court of Justice. Opinion 2/15 of the Court (Full Court) of 16 May 2017. Free Trade Agreement between the European Union and the Republic of Singapore. ECLI:EU:C:2017:376. URL: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190727.

10. European Court of Justice. Opinion 1/17 of the Court (Full Court) of 30 April 2019. CETA Agreement between Canada and the European Union. ECLI:EU:C:2019:341. URL: https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213502.

11. European Court of Justice. Judgment of the Court (Grand Chamber) of 6 March 2018. Slovak Republic v. Achmea BV, Case C-284/16. ECLI:EU:C:2018:158.

References

Karliuk, M. (2023). EU standards in international investment treaties. In M. Keller (Ed.), *EU investment protection law: Chapter eight of CETA, the Vietnam and Singapore free trade agreements and EU Regulations 1219/2012, 912/2014 and 2019/452* (pp. 277–305). C.H. Beck; Hart; Nomos. https://doi.org/10.5771/9783748927667-277 [in English]

Keller, M. (Ed.). (2023). *EU investment protection law: Chapter eight of CETA, the Vietnam and Singapore free trade agreements and EU Regulations 1219/2012, 912/2014 and 2019/452*. C.H. Beck; Hart; Nomos. [in English]

Krajewski, M. (2020). The reform of the European investment protection system: A framework for analysis. In M. Bungenberg & A. Reinisch (Eds.), *From bilateral arbitral tribunals and investment courts to a multilateral investment court* (pp. 123–145). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-662-59732-6_6 [in English]

Hindelang, S. (2019). Conceptualisation and application of the principle of autonomy of EU law: The CJEU's judgment in Achmea put in perspective. *European Law Review, 44*(3), 383–400. [in English]

Odermatt, J. (2021). Is EU law international? Case C-741/19 Republic of Moldova v. Komstroy LLC and the autonomy of the EU legal order. *European Papers, 6*(3), 1255–1268. [in English]

Lavranos, N. (2019). CJEU Opinion 1/17: Keeping international investment law and EU law strictly apart. *European Investment Law and Arbitration Review, 4*, 240–266. [in English]

Riffel, C. (2019). The CETA Opinion of the European Court of Justice and its implications – Not that selfish after all. *Journal of International Economic Law, 22*(3), 503–521. https://doi.org/10.1093/jiel/jgz021 [in English]

European Parliament. (2019). *EU investment protection after the ECJ Opinion on the EU–Singapore Free Trade Agreement*. Study for the Committee on Transport and Tourism (TRAN). European Parliament. [in English]

European Court of Justice. (2017, May 16). *Opinion 2/15 of the Court (Full Court). Free Trade Agreement between the European Union and the Republic of Singapore* (ECLI:EU:C:2017:376). https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=190727 [in English]

European Court of Justice. (2019, April 30). *Opinion 1/17 of the Court (Full Court). CETA Agreement between Canada and the European Union* (ECLI:EU:C:2019:341). https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213502 [in English]

European Court of Justice. (2018, March 6). *Judgment of the Court (Grand Chamber). Slovak Republic v. Achmea BV* (Case C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158). [in English]

INTERPRETATION BY THE COURT OF JUSTICE OF THE EU OF INVESTMENT PROTECTION PROVISIONS IN BILATERAL INVESTMENT TREATIES AND NEW-GENERATION EU TRADE AND INVESTMENT AGREEMENTS

The article examines how the Court of Justice of the European Union (CJEU) interprets investment protection provisions in bilateral investment treaties concluded between EU Member States and in the trade and investment agreements of the European Union of the new generation. The focus is placed not only on the substantive content of the relevant provisions, but also on the way in which the CJEU, through interpretation, reshapes the architecture of investment protection by subordinating it to the principle of autonomy of EU law and to the constitutional structure of the Treaties. The article shows how, in its Achmea and Komstroy judgments and in Opinions 2/15 and 1/17, the CJEU re-conceptualises core elements of the investment protection regime – access to international investment arbitration, stability of treaty commitments, and the balance between investors' rights and the regulatory freedom of States – transforming them into a configuration of powers and limits derived from the internal legal order of the Union.

It is argued that the type of legal source (intra-EU bilateral investment treaties, the Energy Charter Treaty, investment chapters in free trade agreements and stand-alone investment protection agreements) directly affects the interpretative methodology chosen by the CJEU and the room left for the operation of principles of international investment law. The Court consistently favours teleological and systemic interpretation, in which the autonomy and effectiveness of EU law and the equality of Member States function as meta-principles capable of pushing traditional investment protection standards into the background. On this basis, a specifically "Euro-centric" regime of interpretative jurisdiction over principles of investment law emerges, under which the CJEU claims the final say on the permissible scope of the Union's investment protection obligations and on the admissible designs of investor–State dispute settlement mechanisms.

Key words: investment protection provisions, Court of Justice of the EU (CJEU), autonomy of EU law, bilateral investment treaties, new-generation EU agreements, investment court, Achmea, CETA, Komstroy.